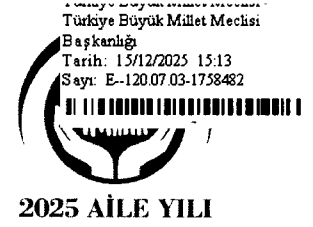

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-19031622
Konu : Soru Önergesi (7/26881, 7/34337)

7/26881 GK 145
7/34337 GK 20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 23.04.2025 tarihli ve 1616242 sayılı yazınız.
b) 09.10.2025 tarihli ve 1713228 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Ankara Milletvekili Sayın Dr. Aylin YAMAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/26881 ve 7/34337 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/26881 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/34337 Cevap Metni (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A9B5B273-A68F-40A9-A527-26AE1E1B956A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-cbys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

7/26881
Ok 145

Ankara Milletvekili Sayın **Dr. Aylin YAMAN**'a Ait 7/26881 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Bakanlığımızca; engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikaları doğrultusunda geliştirilmektedir. Bu bağlamda, toplum temelli bakım hizmet modellerinin yanı sıra kurum bakımı ihtiyacı olan engelli bireylere kurumsal bakım hizmeti de sunulmaktadır.

Engelli bireylere ilişkin sunulan yatılı bakım hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı engelli bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde ücretsiz olarak karşılanmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 106 Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 106 Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde 6.875 engelli bireye ücretsiz hizmet verilmektedir.

Engelli bireylere, ailelerinin talepleri halinde yılda 30 güne kadar yatılı bakım merkezlerinde her türlü ihtiyaçları ücretsiz karşılanarak geçici misafir bakım hizmeti verilmekte olup bu kapsamda geçici misafir bakım hizmeti alan engelli birey sayısı 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla 254'tür.

Bakanlığımız engelli bireylerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Bununla birlikte, erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda "herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi" olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

Öte yandan, "Ulusal Erişilebilirlik Günü" konulu 2025/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 16/5/2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İlgili Genelge uyarınca, erişilebilirlik logosunun kullanımının ve görünürlüğünün artırılması, erişilebilirliğin temel bir hak olduğu bilincinin geliştirilerek gündelik yaşamın doğal bir parçası haline getirilmesi, doğru uygulamaların yaygınlaştırılması, gelecek nesillerde sürdürülebilirliğinin sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması amacıyla her yıl Bakanlığımız koordinasyonunda; 10-16 Mayıs Engelliler Haftası'nın son günü olan 16 Mayıs tarihinin "Ulusal Erişilebilirlik Günü" olarak kutlanması kararlaştırılmıştır.

Bununla birlikte, 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanununun geçici 2'nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuş olup iş yerleri de bu kapsamda yer almaktadır.

Anılan Kanununun geçici 2'nci ve 3'üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari

para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Denetimlerde, 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Hakkında Genelge ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kullanılmaktadır. Buna göre formlarda yer alan “*” ibareli soruların tümüne “Evet” cevabı verilmesi durumunda komisyonlarca bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmektedir.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat olan 3194 sayılı İmar Kanunu’nun ek 1 inci maddesinde ve uygulama yönetmeliği olan “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği”nde de erişilebilirliğin uygulanmasına yönelik amir hükümler yer almaktadır. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 01.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’ne eklenmiştir.

Mimar ve mühendislerin tüm bina tasarımlarının ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır.

Mevzuat kapsamında erişilebilirlik uygulamalarının geliştirilerek yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara Bakanlığımızca devam edilmektedir.

Bunların yanı sıra Bakanlığımıza bağlı engelli bakım kuruluşlarından 2018 yılı öncesinde yapılan 43’üne deprem performans analizi yapılmıştır. 5 adet engelli bakım kuruluşu boşaltılmış, 2 bakım kuruluşu için yıkım kararı alınmıştır. 22 bakım kuruluşu için güçlendirme yapılması sonucuna varılmıştır. 11 kuruluş için depreme dayanıklı raporu çıkmıştır. Güçlendirme ve deprem kaynaklı bakım onarım için 6 kuruluşa ödenek tahsis edilmiştir. Erişilebilirlik talebi olan 3 kuruluşa talep ettikleri ödenek tahsis edilmiştir.

Engelli ve yaşlı bireylere sunulan bakım hizmetlerinin niteliğini artırmak amacıyla Bakım Hizmetleri Kalite Standartları (BHKS) çerçevesinde düzenleme ve geliştirme çalışmalarını sürdürmektedir. BHKS, bakım hizmeti sunan kuruluşların hizmet kalitesini artırmak, hizmet alan bireylerin yaşam standartlarını yükseltmek ve bakım süreçlerinin etik, güvenli ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda, BHKS’nın uygulanabilirliğini artırmak ve bakım hizmeti sunan kuruluşların bu standartlara uyumunu sağlamak için düzenli olarak değerlendirme, eğitim ve rehberlik çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca, bakım hizmetlerinin kalitesini artırmak üzere, engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım hizmetlerinin etkin, güvenilir ve erişilebilir olması için kalite standartlarının güncellenmesi ve uygulama süreçlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Bakanlık olarak engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikası doğrultusunda geliştirilmekte ve çeşitlendirilmektedir. Toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda; yatılı bakımın yanı sıra birey odaklı hizmet anlayışı ile engelli bireylerin kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan yaşamlarını sürdürmelerini sağlayan bakım hizmet

modellerine ağırlık verilmektedir. Aile yanında bakımı desteklemek amacıyla evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüzlü bakım hizmetleri ve geçici misafir bakım hizmetleri birlikte ve birbirini tamamlayıcı şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır.

Bununla birlikte, engelli bireylere yönelik yatılı bakım hizmeti sunulan resmi engelli bakım merkezlerinin planlanmasında; ilgili ilde ikamet eden engelli bireylerin nicelikleri ve nitelikleri, kurumsal bakım hizmeti almak için ilgili İl Müdürlüğümüze müracaat eden engelli bireylerin sayısı ve nitelikleri, Bakanlığımızca tertip işlemi yapılp sırada bekleyen engellilerin nicelik ve nitelikleri ile hangi ilde ikamet ettiğine ilişkin kriterler belirleyici faktörlerdir.

Bu bağlamda, kurumsal engelli bakım hizmetlerinde mevcut durumda resmi bakım kuruluşu bulunmayan illerimiz öncelikli olmak üzere yatırım planlarımız yapılmış olup yatırım sürecindeki kuruluşlarımızın iş ve işlemleri devam etmektedir.

Bakanlığımıza bağlı Rehabilitasyon Merkezlerinde;

- 667 meslek elemanı (Çocuk Gelişimcisi, Öğretmen, Psikolog, Sosyal Çalışmacı, Sosyolog),
- 450 Sağlık Personeli (Diyetisyen, Fizyoterapist, Hemşire, Tabip),
- 146 Yönetici Personel (Kuruluş Müdürü, Kuruluş Müdür Yardımcısı),
- 4.618 Bakım Personeli (Engelli, Yaşlı Bakıcısı) istihdam edilmektedir.